

КАЗНАЧЕЙСТВО БАНКУ

*За редакцією
доктора економічних наук, професора О. А. Кириченка
та доктора економічних наук, професора М. П. Денисенка*

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України
для студентів вищих навчальних закладів*

Київ
«Центр учбової літератури»
2010

УДК 336.71(075.8)
ББК 65.262.1я73
К 14

*Гриф надано
Міністерством освіти і науки України
(Лист № 1.4/18-Г-2906 від 29.12 2008)*

Рецензенти:

Мищенко В. І. – доктор економічних наук, професор, директор наукового центру Національного банку України;

Чубукова О. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри Київського національного університету технологій та дизайну;

Шевчук В. Я. – доктор економічних наук, професор, заступник директора Інституту законодавства Верховної Ради України

Автори:

Доктори економічних наук, професори: О. А. Кириченко, М. П. Денисенко, А. П. Гречан, І. М. Грищенко, С. А. Єрохін, М. М. Єрмошенко, Д. І. Олійник, С. М. Лаптев, О. О. Бондаренко, Л. К. Яцишина, доктор юридичних наук А. Т. Ковальчук, доктор математики С. Л. Роголь;

Кандидати економічних наук, доценти: А. Т. Головка, І. А. Білоусова, О. С. Бондаренко, С. В. Бреус, В. Г. Ваганов, Т. М. Власюк, С. В. Вовчок, Т. Є. Воронкова, А. І. Грищенко, В. М. Домрачев, О. С. Євсейцева, В. О. Єременко, О. І. Захаров, В. Г. Кабанов, О. О. Кошечев, Ю. А. Потійко, К. О. Чигирик, В. М. Шульга, канд. псих. наук, доцент П. Я. Пригунов, канд. пед. наук Л. І. Парашенко, кандидат юридичних наук А. В. Матіос;

Фахівці: Т. Ю. Біла, А. І. Гулей, О. М. Денисенко, О. Ю. Євлах, А. С. Єрохіна, В. А. Ігнатенко, В. Ю. Іщенко, А. О. Кириченко, І. В. Кудря, О. І. Харченко, Ю. В. Шевчук

Кириченко О. А., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін.

К 14 Казначейство банку: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 464 с.

ISBN 978-611-01-0065-6

У навчальному посібнику розкрито теоретичні та практичні основи казначейської моделі управління банком. Спираючись на сучасну практику банківського менеджменту, автори розкрили існуючі підходи ефективного управління ресурсами банку, сутності управління активами і пасивами банків, ролі банків у процесі вирішення антикризових заходів, сутності безпечної діяльності банківських установ, а також методи управління ризиками. Поряд із класичними інструментами управління банком наводяться форми і методи модернізації банківської системи управління в умовах фінансової кризи та її трансформації в подальшому.

З метою засвоєння та перевірки викладеного матеріалу посібника подано контрольні запитання, які включають конкретну практику банківської діяльності.

Навчальний посібник розраховано на бакалаврів, магістрів, аспірантів економічних і правничих спеціальностей, викладачів вищих навчальних закладів та всіх, хто займається банківською та інвестиційною діяльністю.

УДК 336.71(075.8)
ББК 65.262.1я73

ISBN 978-611-01-0065-6

© Кириченко О. А., Денисенко М. П.,
Гречан А. П. та ін. 2010
© Центр учбової літератури, 2010

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Управління сучасним банком	5
1.1. Банківська система України	5
1.2. Класифікація банків	10
1.3. Основні операції банків	13
1.4. Організація управління комерційним банком	16
Запитання для самоконтролю	24
Література	24
Розділ 2. Загальні принципи і методи управління ресурсами банку	25
2.1. Загальні принципи управління активами і пасивами банку	25
2.2. Управління активами банку	64
2.3. Управління пасивами банку	79
Запитання для самоконтролю	117
Література	118
Розділ 3. Казначейська модель управління активами і пасивами банку	119
3.1. Казначейство та його функції	119
3.2. Бюджет банку та організація його розроблення	121
3.3. Казначейська модель управління банком	142
3.4. Ефективна модель функціонування філіальної мережі банку	168
3.5. Управління ліквідністю банків	182
Запитання для самоконтролю	216
Література	217
Розділ 4. Ризики в банківській діяльності	218
4.1. Сутність та типи банківських ризиків	218
4.2. Класифікація банківських ризиків	222
4.3. Методи управління ризиками	227
Запитання для самоконтролю	256
Література	256
Розділ 5. Банківська безпека	257
5.1. Особливості інформаційної безпеки банків	257
5.2. Відповідальність за дані. Конфіденційність інформації	267
5.3. Планування роботи в аварійних ситуаціях і післяаварійне відновлення	290
5.4. Зловживання відносно систем і даних	298
Запитання для самоконтролю	309
Література	310
Додатки	311